

ПОЛОЖЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ КОНКУРСА ДЕБАТОВ ПО ЭКОЛОГИЧЕСКИМ ТЕМАМ СРЕДИ УЧАЩИХСЯ 8–9 КЛАССОВ МАНГИСТАУСКОЙ ОБЛАСТИ

1. Общие положения

Настоящее Положение определяет цель, задачи, условия участия, формат, тематику, порядок проведения и критерии оценки Конкурса дебатов по экологическим вопросам среди учащихся общеобразовательных школ Мангистауской области.

Конкурс организуется и проводится Неправительственным учреждением «ЭкоМангистау» при поддержке отдела внутренней политики и развития языков акимата города Актау.

2. Цель конкурса

Повышение уровня экологического сознания и гражданской ответственности школьников, развитие навыков критического мышления, аргументации, публичного выступления и командной работы, а также привлечение внимания общественности к актуальным экологическим проблемам региона.

Особое внимание уделяется вопросам:

- Засухи и дефицита пресной воды;
- Загрязнения окружающей среды;
- Последствий изменения климата и опустынивания;
- Рационального природопользования.

3. Задачи конкурса

1. Привлечение внимания учащихся к экологической ситуации в родном крае;
2. Формирование экологической культуры и ответственности;
3. Мотивирование школьников к активному участию в решении экологических проблем;
4. Развитие навыков аргументации, логического анализа и публичной речи;
5. Формирование устойчивых ценностей, связанных с охраной природы;
6. Создание платформы для диалога и обмена мнениями между школьниками;
7. Поиск идей и инициатив, направленных на улучшение экологической обстановки в Мангистауской области.

4. Участники конкурса

- К участию приглашаются команды из учащихся 8–9 классов общеобразовательных школ Мангистауской области.
- Команда состоит из **двух участников**.
- Конкурс проводится в **двух языковых лигах**: казахской и русской. При подаче заявки команда выбирает язык участия.

5. Подача заявок

- Заявки на участие подаются **до 25 октября 2025 года** через **Google-форму**, ссылка на которую размещается на официальных информационных ресурсах.
- В заявке указываются:
 - о ФИО обоих участников;

- о Название команды;
- о Контактный номер телефона (одного из участников или сопровождающего лица);
- о Название команды
- о Выбранный язык участия (казахский или русский).

6. Формат проведения

- Конкурс проходит **в очном формате** в течение **двух дней**: 29 и 30 октября 2025 года.
- Место проведения: **Школа высоких достижений «Өркен»** (г. Актау, 8-й микрорайон, дом 30).
- Каждая команда выступает **дважды** — с позиции «за» и «против» по разным тезисам.
- Темы дебатов определяются **жребием** перед каждым раундом.
- Команды заранее знакомятся с полным перечнем тем.
- Регламент времени выступлений и количество раундов утверждаются жюри и оглашаются на инструктаже в первый день.

7. Тематика дебатов

Темы охватывают широкий спектр региональных экологических проблем:

1. **Засуха и дефицит пресной воды**
(Эта Палата считает, что засуха и дефицит пресной воды — следствие человеческой деятельности, а не природных факторов)
2. **Загрязнение Каспийского моря нефтяными отходами**
(Эта Палата утверждает, что экономические выгоды от нефтедобычи перевешивают экологический ущерб для Каспийского моря)
3. **Недостаток зелёных насаждений и пути озеленения**
(Эта Палата верит, что озеленение городов — менее приоритетная мера по сравнению с промышленными реформами)
4. **Утилизация отходов и их роль в снижении загрязнения**
(Эта Палата полагает, что переработка отходов не является самым эффективным способом борьбы с загрязнением.)
5. **Добыча нефти и газа и её влияние на природу**
(Эта Палата считает, что добыча нефти и газа может быть совместима с защитой окружающей среды)
6. **Охрана редких видов и биоразнообразие**
(Эта Палата утверждает, что охрана редких видов не должна иметь приоритет над развитием экономики региона.)
7. **Развитие альтернативной энергетики**
(Эта Палата верит, что ветроэнергетика не является оптимальным решением экологических проблем Мангистауской области.)
8. **Опасность опустынивания и борьба с эрозией**
(Эта Палата считает, что борьба с опустыниванием должна быть задачей местных сообществ, а не только государства.)
9. **Роль экологического образования**
(Эта Палата утверждает, что экологическое образование влияет на поведение людей меньше, чем экономические стимулы.)
10. **Рациональное использование водных ресурсов**

(Эта Палата полагает, что ограничения на использование воды наносят больше вреда экономике, чем пользы экологии)

Каждая тема сформулирована в формате классического дебатного тезиса (например: «Эта Палата считает, что...»).

8. Критерии оценки

Оценивание выступлений команд осуществляется по следующим критериям:

1. **Логичность и структура выступления** – последовательность и чёткость подачи позиции.
2. **Качество аргументации** – убедительность доводов, использование фактов и данных.
3. **Умение вести опровержение** – сила контраргументов и работа с аргументами оппонента.
4. **Публичная подача** – выразительность речи, уверенность, контакт с аудиторией.
5. **Соблюдение регламента** – тайминг, взаимодействие между участниками команды.

9. Жюри

- Работа жюри возглавляется **главным судьёй**, обеспечивающим объективность и соблюдение правил.
- Все оценки фиксируются и протоколируются, итоговое решение является окончательным.

10. Призовой фонд

Победители и призёры каждой лиги награждаются:

- **I место** — 80.000 тенге + кубок и диплом победителя
- **II место** — 60.000 тенге + диплом призёра
- **III место** — 40 000 тенге + диплом призёра

Также возможны **специальные дипломы** (например, «Лучший игрок», «Лучшая команда» и др.).

11. Организационные условия

- Все участники обязаны соблюдать нормы академической этики, уважительно относиться к оппонентам, членам жюри и организаторам.
- Нарушение правил дебатов (перебивание, использование оскорблений, несоблюдение регламента) может привести к снижению оценки или дисквалификации.
- Участие в конкурсе является добровольным и означает полное согласие с настоящим Положением.

12. Контактная информация

Организатор:

Неправительственное учреждение «ЭкоМангистау»
Адрес: г. Актау, БЦ «Сункар», 2 этаж, 210 кабинет

Телефон оргкомитета: +7 778 588 6369 (Наталья)

E-mail: info@ecomangystau.kz

Маңғыстау облысының 8–9 сынып оқушылары арасында экологиялық тақырыптар бойынша пікірсайыс байқауын өткізу туралы ЕРЕЖЕ

1. Жалпы ережелер

Осы Ереже Маңғыстау облысының жалпы білім беретін мектептерінің оқушылары арасында экологиялық мәселелер бойынша пікірсайыс байқауының өткізудің мақсатын, міндеттерін, қатысу шарттарын, форматын, тақырыбын, тәртібі мен бағалау өлшемшарттарын айқындайды.

Байқау «ЭкоМаңғыстау» үкіметтік емес мекемесімен Ақтау қаласы әкімдігінің ішкі саясат және тілдерді дамыту бөлімінің қолдауымен ұйымдастырылады және өткізіледі.

2. Байқаудың мақсаты

Оқушылардың экологиялық санасын және азаматтық жауапкершілігін арттыру, сыни ойлау, дәлел келтіру, көпшілік алдында сөйлеу және командада жұмыс істеу дағдыларын дамыту, сондай-ақ өңірдегі өзекті экологиялық мәселелерге қоғамның назарын аудару.

Негізгі назар келесі мәселелерге аударылады:

- Құрғақшылық және тұщы судың тапшылығы;
- Қоршаған ортаның ластануы;
- Климаттың өзгеруі мен шөлейттенудің салдары;
- Табиғатты ұтымды пайдалану.

3. Байқаудың міндеттері

1. Оқушылардың туған өңіріндегі экологиялық жағдайға назарын аудару;
2. Экологиялық мәдениетті және жауапкершілікті қалыптастыру;
3. Оқушыларды экологиялық мәселелерді шешуге белсенді қатысуға ынталандыру;
4. Дәлел келтіру, логикалық талдау және көпшілік алдында сөйлеу қабілеттерін дамыту;
5. Табиғатты қорғауға бағытталған тұрақты құндылықтарды қалыптастыру;
6. Оқушылар арасында пікір алмасу және диалог алаңын құру;
7. Маңғыстау облысындағы экологиялық ахуалды жақсартуға бағытталған идеялар мен бастамаларды анықтау.

4. Байқауға қатысушылар

- Байқауға Маңғыстау облысының жалпы білім беретін мектептерінің 8–9 сынып оқушыларынан құралған командалар қатыса алады.
- Команда **екі қатысушыдан** тұрады.

- Байқау **екі тілдік лигада өткізіледі**: қазақ және орыс. Өтінім беру кезінде команда өз тілі бойынша лиганы таңдайды.

5. Өтінім беру тәртібі

- Өтінімдер 2025 жылғы **25 қазанға дейін Google-форма арқылы** қабылданады. Сілтеме ресми ақпараттық ресурстарда жарияланады.
- Өтінімде көрсетіледі:
 - Екі қатысушының аты-жөні;
 - Команданың атауы;
 - Байланыс нөмірі (қатысушылардың бірінің немесе жетекшінің);
 - Название команды
 - Таңдалған тіл (қазақ немесе орыс).

6. Өткізу форматы

- Байқау **29–30 қазан 2025 жылы** офлайн форматта өткізіледі
- **Өтетін орны**: «Өркен» жоғары жетістіктер мектебі (Ақтау қ., 8-шағын аудан, 30 үй).
- Әр команда екі рет сөйлейді – бір рет «келісемін» және бір рет «қарсы» позициясында, әртүрлі тезистер бойынша.
- Тақырыптар әр раунд алдында **жеребе** арқылы анықталады.
- Командалар барлық тақырыптар тізімімен алдын ала танысады.
- Сөйлеу регламенті мен раундтар саны қазылар алқасымен бекітіледі және алғашқы күні нұсқаулықта хабарланады.

7. Пікірсайыс тақырыптары

Тақырыптар өңірдің экологиялық өзекті мәселелерін қамтиды:

1. Құрғақшылық пен тұщы су тапшылығы

(Бұл Палата құрғақшылық пен су тапшылығы табиғи себептерден емес, адамның іс-әрекетінен туындайды деп санайды.)

2. Каспий теңізінің мұнай қалдықтарымен ластануы

(Бұл Палата мұнай өндіруден түскен экономикалық пайда Каспий теңізіне келтірілген экологиялық зияннан басым деп есептейді.)

3. Жасыл екпелердің жетіспеушілігі және көгалдандыру жолдары

(Бұл Палата қалаларды көгалдандыру өнеркәсіптік реформаларға қарағанда төмен басымдық деп санайды.)

4. Қалдықтарды кәдеге жарату және ластануды азайтудағы рөлі

(Бұл Палата қалдықтарды қайта өңдеу – ластануға қарсы күрестің ең тиімді тәсілі емес деп есептейді.)

5. Мұнай мен газ өндірудің табиғатқа әсері

(Бұл Палата мұнай мен газ өндіру қоршаған ортаны қорғаумен үйлесімді болуы мүмкін деп санайды.)

6. Сирек түрлер мен биоәртүрлілікті қорғау

(Бұл Палата сирек түрлерді қорғау өңір экономикасын дамытуға қарағанда басым болмауы тиіс деп есептейді.)

7. Балама энергия көздерін дамыту

(Бұл Палата жел энергетикасы Маңғыстау облысының экологиялық мәселелерін шешудің ең тиімді жолы емес деп санайды.)

8. Шөлейттену қаупі және эрозиямен күрес

(Бұл Палата шөлейттенуге қарсы күрес тек мемлекеттің емес, жергілікті қауымдастықтардың да міндеті деп санайды.)

9. Экологиялық білімнің рөлі

(Бұл Палата экологиялық білім экономикалық ынталандыруға қарағанда адамдардың мінез-құлқына аз әсер етеді деп санайды.)

10. Су ресурстарын ұтымды пайдалану

(Бұл Палата суды пайдалану шектеулері экологияға қарағанда экономикаға көбірек зиян келтіреді деп санайды.)

Әр тақырып классикалық пікірталас тезисінің форматында тұжырымдалған (мысалы: "Бұл Палата ақыл-ой деп санайды").

8. Бағалау критерийлері

Командалардың сөз сөйлеуі келесі критерийлер бойынша бағаланады:

1. **Логикалық құрылым** – ойды дәйекті және нақты жеткізу.
2. **Дәлелдеме сапасы** – дәйектілігі, фактілер мен деректерді пайдалану.
3. **Қарсы уәж келтіру шеберлігі** – қарсы тараптың аргументтерін жоққа шығару деңгейі.
4. **Қоғам алдында сөйлеу мәнері** – сөйлеу көркемдігі, сенімділік, аудиториямен байланыс.
5. **Регламентті сақтау** – уақыт пен командалық өзара әрекет.

9. Қазылар алқасы

- Қазылар алқасының жұмысын әділдік пен ережелердің сақталуын қамтамасыз ететін бас төреші басқарады.
- Барлық бағалар хаттамаға енгізіледі, және қазылар шешімі түпкілікті болып табылады.

10. Сыйақы қоры

Әр лига бойынша жеңімпаздар мен жүлдегерлер келесідей марапатталады:

- **I орын** - 80 000 теңге + кубок және жеңімпаз дипломы
- **II орын** - 60 000 теңге + жүлдегер дипломы

- **III орын**-40 000 теңге + жүлдегер дипломы

Арнайы дипломдар да мүмкін (мысалы, "Үздік ойыншы", "Үздік команда" және т.б.).

11. Ұйымдастырушылық шарттар

- Барлық қатысушылар академиялық этика нормаларын сақтауға, қарсыластарға, қазылар мен ұйымдастырушыларға құрметпен қарауға міндетті.
- Пікірсайыс ережелерін бұзу (сөзді бөлу, балағат сөз қолдану, регламентті бұзу) бағаның төмендеуіне немесе команда дисквалификациясына әкелуі мүмкін.
- Байқауға қатысу ерікті болып табылады және осы Ережемен толық келісуді білдіреді.

12. Байланыс ақпараты

Ұйымдастырушы:

«ЭкоМаңғыстау» үкіметтік емес мекемесі

Мекенжайы: Ақтау қ., «Сұңқар» бизнес орталығы, 2-қабат, 210-кабинет

Телефон: +7 778 588 6369 (Наталья)

E-mail: info@ecomangystau.kz